

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

БРОЈ 36

БЕОГРАД, 4. СЕПТЕМБАР 1937.

ГОДИНА IX

Садржај:

»Zorka« прво југословенско друштво за хемијску индустрију на деонике, Београд—Subotica—Šabac
Ческословенска банка д. д. — Загреб
Југословенске текстилне творнице Маутнер д. д., Љубљана

»ZORKA« PRVO JUGOSLOVENSKO DRUŠTVO ZA HEMIJSKU INDUSTRIJU NA DEONICE, BEOGRAD—SUBOTICA—ŠABAC

Pretposljednja glavna skupština »Zorke«, prvog jugoslovenskog društva za hemijsku industriju na deonice, koja je održana 28 novembra 1936 godine u Zagrebu, odlučila je da se društveno sedište prenese iz Zagreba u Beograd. Istovremeno je rešeno da se izvrši i povišenje društvene glavnice sa 5,75 na 15 miliona dinara. Kao što je poznato, još ranije je bila doneta odluka da se podigne nova fabrika u Šapcu, kako bi se potrošačima omogućilo da se povoljnije snabdevaju njenim proizvodima. Sve ove odluke su prošloga meseca objavljene i u »Službenim novinama«. Međutim, promene koje su time izazvane moći će potpuno da dođu do izražaja tek u bilansu za 1937 godinu.

Poslovanje u prošloj 1936 godini razvijalo se povoljno. Uprava je s uspehom nastavila rad na konsolidaciji preduzeća. Usled boljih cena žitarica bila je i potrošnja veštačkih đubriva nešto bolja nego ranijih godina, iako ne u meri koja bi odgovarala porastu cena žitarica. Promet s plavim kamenom i sumpornom kiselinom bio je uglavnom isti kao i prethodne godine. Što se tiče plavog kamena, treba primetiti da je u aprilu i maju ove godine bila izbila živa diskusija o tome, da li su odnosne cene preterane ili normalne. Moramo konstatovati da su tom prilikom sa nekih strana dolazili i potpuno neopravdani napadi na »Zorku«. Mnogi izneti argumenti bili su ne samo jednostrani, nego i očigledno netačni, tako da se na njih ne bismo morali ni osvrnati.

Da spomenemo samo tvrdnju prema kojoj je »Zorka« za poslednje četiri godine zaradila oko 85 miliona dinara, a ove godine daljih 25 miliona. Samo ne znamo gde su te banoslovne zarade. Naime, od 1923 do 1934 godine »Zorka« nije uopšte plaćala nikakvu dividendu, a za 1935 i 1936 dividenda iznosi samo po 4%. Dotacije fondovima bile su takođe sasvim umerene, kao što ćemo videti malo docnije prilikom detaljne analize završnih računa. Inače, naša ukupna potrošnja plavog kamena jedva dostiže 900 vagona godišnje. »Zorka« je, istina, naš najveći proizvođač, ali nije jedini. Da bi se ostvarila spomenuta zarada od 25 miliona, trebalo bi da čisti dobitak na svakom kilogramu bude bar 3 dinara. To ne bi dozvolila ni strana konkurencija, jer uvozna carina iznosi samo 1,44 dinara po kilogramu. Uostalom, način proizvodnje plavog kamena ne pretstavlja nikakvu tajnu, pa se i proizvodni troškovi mogu lako iskalkulisati, kada se zna da je za izradu 1000 kg plavog kamena potrebno 280 kg bakra i oko 400 kg sumporne kiseline, a cena bakra i sumporne kiseline su poznate. Ako se uzmu u obzir današnje cene bakra, videće se da se prodajna cena plavog kamena stvarno kreće čak i ispod današnjih proizvodnih troškova. To ne znači, doduše, da fabrike rade s gubitkom. One su, naime, srećnim slučajem jedan deo potrebnog bakra nabavile ranije. Najveći

deo odnosno koristi one ustupaju potrošačima, jer znaju da je pri nižim cenama i potrošnja veća. Ako cena bakra bude i dalje rasla, s novcem koji su u ovogodišnjoj sezoni fabrike dobile za prodati plavi kamen one neće čak biti u stanju da pokriju potrebu bakra za sledeću godinu, nego će, verovatno biti primorane da zato nabave novi obrtni kapital.

Kao što je našim čitaocima već poznato, »Zorka« spada među naša najveća preduzeća hemijske industrije. Njena fabrika u Subotici postoji već preko 3 decenije, ali je pre rata proizvodila samo sumpornu kiselinu i veštačka đubriva. Tek posle 1920 postepeno se prelazilo i na proizvodnju raznih drugih hemikalija, koje su od velike važnosti za našu poljoprivredu i industriju. Pored plavog kamena, preduzeće izrađuje i druga sredstva za zaštitu biljaka, kao bakarno vapno, artostan, sulikol itd. Za potrebe industrije, a delom i za potrebe zemaljske odbrane, proizvodi se sumporna kiselina, dimeća sumporna kiselina, akumulatorna kiselina, solna kiselina, Glauberova so, gorka so itd. Od veštačkih đubriva, pored superfosfata, treba spomenuti kalijevu so, nitrofos, nitrofoskal i kas. Ukupni godišnji proizvodni kapacitet »Zorke« iznosi oko 10 hiljada vagona raznih hemikalija. Veliki nacionalno-ekonomski značaj »Zorke« je u tome, što smo ranije sve spomenute proizvode morali uvoziti iz inostranstva. Sada smo u biti primorane da za to nabave novi obrtni kapital.

Da se ovde radi i o finansijski odlično fundiranom preduzeću, pokazuje nam donja tablica, u kojoj smo uporedili glavne bilansne pozicije »Zorke« za poslednje četiri godine.

Aktiva	Račun izravnjanja			
	1933	1934	1935	1936
	(u hiljadama dinara)			
Nepokretnosti	9.025	9.061	9.111	8.991
Mašine i nameštaj	26.446	26.992	27.303	27.949
Roba i sirovine	15.221	18.571	20.931	22.340
Dužnici	5.242	12.284	16.276	28.717
Menice	608	1.439	1.342	3.304
Hart. od vrednosti	192	192	230	221
Blagajna	93	128	141	91
Prelazne pozicije	—	—	—	11
Pasiva				
Glavnica	5.750	5.750	5.750	5.750
Red. rez. fond	32	32	32	133
Valorizac. rez. fond	5.105	5.105	5.105	5.105
Fond kurs. razl. novca	2.884	2.884	2.884	2.884
Fond kursne razlike	—	2.898	2.898	4.519
Rezerva kurs. razl. hart.	—	338	38	29
Amort. fond nepokr.	2.077	2.490	2.983	3.475
Amort. fond mašina	12.539	16.036	18.394	20.665
Poverioci i liferanti	27.899	31.814	34.597	45.634
Razna pasiva	—	—	322	198
Dobit sa prenosom	522	1.319	2.330	3.231
Zbir bilansa	56.828	68.666	75.334	91.624

Račun gubitka i dobitka

Rashodi				
Plate i troškovi	1.832	1.985	2.040	2.469
Porezi	1.377	432	3.539	4.661
Kamata	2.217	1.705	984	983
Otpis nenapl. potr.	281	122	48	46
Otpis nepokr. i maš.	5.581	3.910	2.851	2.763
Prenos gub. iz ran. g.	117	—	—	—
Prenos dobiti iz ran. g.	—	(522)	(1.319)	(1.999)
Dobit u tek. god.	(639)	(797)	(1.011)	(1.232)
Čista dobit-saldo	522	1.319	2.330	3.231
Prihodi				
Od proizvodnje	11.927	8.952	10.474	12.155
Prenos dob. iz ran. g.	—	522	1.319	1.999
Zbir prihoda ili rashoda	11.927	9.474	11.793	14.154
Dividenda	—	—	4%	4%

Zbir bilansa u 1936 godini iznosi 91,6 miliona prema 75 miliona u prethodnoj i 56,8 miliona dinara u 1933 godini. Ako se najpre zadržimo kod pasive, videćemo da su »poverioci i liferanti«; preko kojih se knjiže sva tuđa sredstva, u stalnom porastu. Krajem 1936 ova pozicija je bilansirana sa 45,6 miliona i veća je za 11 miliona nego u prethodnoj godini, a prema 1932 ona je gotovo udvostručena. To je posledica proširenja proizvodnje. Ranije je znatan deo obrtnog kapitala u užem smislu bio finansiran sopstvenim sredstvima. Međutim, pre nekoliko godina izvršene su vrlo velike investicije, što je u vezi s poslovnom preorijentacijom i uvođenjem novih grana poslovanja. Pored toga, zalihe i dužnici su se takode znatno povećali. Pošto se uporedo s tim nisu povećala i sopstvena sredstva, razumljivo je da je moralo doći do porasta tuđih sredstava. Treba podvući da su izdaci za kamatu, uprkos tome, sve manji, jer je upravi pošlo za rukom da kod poverilaca izdejstvuje sniženje kamatne stope.

Sopstvena sredstva, bez čiste dobiti, dostižu 42,5 miliona dinara. Od toga otpada na amortizacione fondove 24,14 miliona, na glavnice 5,75 miliona dinara, a ostalo su razni rezervni fondovi, koji su najvećim delom obrazovani već 1927 godine prilikom valorizacije predratnih investicija. Kad je »Zorka«, saobrazno zakonu, izvršila odnosnu valorizaciju, glavnica joj je ostala nepromenjena, a iz dobivene razlike formirani su valorizacioni rezervni fond i fondovi kursne razlike. Krajem 1936 ovi fondovi, zajedno sa redovnim rezervnim fondom i rezervom kursne razlike hartije od vrednosti, bilansirani su sa 12,67 miliona. Što se tiče amortizacionih fondova, već je spomenuto da oni iznose 24,14 miliona. U 1928 godini bili su bilansirani samo sa 2,5 miliona. Amortizacija je vršena redovno i rigorozno, ali je sasvim neumesna tvrdnja da je ona bila preterana. Treba, naime, imati u vidu da instalacije hemijskih fabrika nisu dugotrajne. To se naročito mora naglasiti u pogledu instalacija za proizvodnju sumporne kiseline i plavog kamena, jer je kod ove proizvodnje dejstvo sumporne kiseline neobično razorno. Drvenarije ne izdrže ni dve godine. Zbog neprestanog nagrizanja vrlo brzo se troši čak i olovno-otporni metal za sumpornu kiselinu koji se upotrebljava za oblaganje armature kao i za sve cevi.

U aktivni vidimo da investicije iznose 36,94 miliona, od čega otpada 8,99 miliona na nepokretnosti i 27,95 miliona na mašine i nameštaj. Sve investicije kao i izvesan deo obrtnog kapitala u užem smislu finansirani su sopstvenim sredstvima. To je skroz zdravo. U 1936 godini izdato je za nove mašinerije 646 hiljada. Podizanje nove fabrike u Šapcu moći će potpuno da dode do izražaja tek u bilansu za 1937 godinu. Roba je bilansirana sa 22,3 miliona prema 20,9 miliona u prethodnoj

i 15,2 miliona u 1934 godini. Povećanje je jednim delom posledica poskupljenja sirovina. Porast kod dužnika je još veći. Krajem 1936 oni iznose 28,7 miliona prema 16,2 miliona dinara u prethodnoj i 5,2 miliona u 1934 godini.

Neobično je informativan i račun gubitka i dobitka. Dok se nedavno prilikom neopravdanih i neumesnih napada na »Zorku« tvrdilo da je ona u toku poslednje 4 godine imala super-zaradu od 85 miliona dinara. (Izveštaj »Politike« od 25 aprila o. g. o anketi o ceni plavog kamena), dotle vidimo da je u toku te četiri godine njen ukupni prihod od proizvodnje iznosio svega 43,5 miliona. Iz toga su se morali podmiriti izdaci za plate, troškove, kamatu, porez, amortizaciju itd. Prosečna godišnja čista dobit nije dostigla ni 1 milion dinara, a to je kod ukupnih sopstvenih sredstava od preko 40 miliona više nego skromna zarada. To nam istovremeno pokazuje sa kakvom se neozbiljnošću kod nas često diskutuje o važnim problemima naše industrije.

U 1935 i 1936 prihodi od proizvodnje pokazuju porast. Međutim, povećani su i gotovo svi rashodi, osim onih za kamatu koji stalno opadaju sa 2,2 miliona u 1933 na 983 hiljade u 1936 godini. Sve su manji i otpisi nepokretnosti i mašina, koji u 1936 iznose 2,76 miliona prema 5,58 miliona dinara u 1933. Čista dobit za 1936 bila je 1 milion 232 hiljade. Tome treba dodati prenos dobiti iz ranijih godina od skoro 2 miliona, tako da je poslednja glavna skupština, održana 17 jula o. g., imala na raspoloženju iznos od 3 miliona 231 hiljadu. Rezervnom fondu su dotirane 123 hiljade, a na ime 4% dividende isplaćeno je 230 hiljada dinara. Ostatak je prenet na novi račun.

U upravi »Zorke« su gospoda: Ivan Hribar, predsednik; Doc. d-r Antonin Baš, potpredsednik; Inž. Jan Dvoraček, George Fay, d-r Cvetko Gregorić, A. S. Howie, d-r Nikola Kostrenčić, Eudore Lefevre, d-r Siegmund Littman, d-r Artur Marić, d-r Milan Marić, d-r Maks Mayer i d-r Fran Windischer, članovi. U nadzornom odboru su g.g.: Pero Blašković, Nikola Coda, Emil Wanke i Marko Bauer.

ЧЕСКОСЛОВЕНСКА БАНКА Д. Д. — ЗАГРЕБ

Са 1936 Ческословенска банка је завршила своју петнаесту пословну годину. Завод је основан 1922 г. у Дарувару иницијативом неколицине имућнијих Чехословака настањених у нашој земљи. Своје пословање Банка је започела са главницом од само 50 хиљ. динара. Већ у 1923 главница је удвоstrучена, а у 1924 била је повишена на 2,5 милиона. У 1929 години дошло је до поновног повишења главнице на 5 милиона, а у току 1931 године на 7 милиона динара. Централна Ческословенске банке пресељена је 1929 из Дарувара у Загреб. Банка има и своје филијале у Беловару, Илоку, Дарувару, Шиду и Ковачици и успела је да око себе окупи знатну клијентелу, која јој је остала верна и у најтежим моментима. Уосталом, како је она једини већи новчани завод наших Словака и Чеха, а вођена је са великом опрезношћу, Ческословенска банка је успела да заузме видно место међу нашим новчаним заводима. С обзиром на велико и потпуно заслужено поверење које Банка ужива, повољни су и изгледи за њен даљи нормалан развитак.

Завод је сјајно пребродио и банкарску кризу, из које излазе неопштењени не само улагачи, него и банчини акционари. Ческословенска банка није била никада приморана да се користи мораторијалном заштитом. Колико је њено пословање било довољно, показује и исплата дивиденде, која је једино у 1932 години изостала. За 1922 годину дивиденда је износила 6%, за 1923 — 8%, од 1924 до 1930 по 12%, за 1931 годину 10%, за 1933 — 5%, а у току последње три године по 6% годишње.

Биланси за последње 4 године овако изгледају:

Активна	1933	1934	1935	1936
	у хиљадама динара			
Готовина	2.094	2.363	2.384	2.756
Новчани заводи	3.392	2.557	4.667	4.251
Девизе	14	—	76	58
Харт. од вредности	790	1.734	1.204	957
Менице	21.125	21.081	21.586	23.550
Текући рачуни	16.309	16.721	16.956	20.641
Непокретности	767	3.337	3.337	3.363
Разна актива	1.627	1.782	2.373	1.673
Пасива				
Главница	7.000	7.000	7.000	7.000
Резервни фонд	1.703	1.703	1.703	1.750
Пензионни фонд	200	200	200	221
Улози на књижице	27.239	25.740	27.894	30.201
Улози по тек. рач.	6.809	11.031	11.325	12.017
Разна пасива	2.394	3.118	3.623	5.593
Пренос добити	385	423	363	306
Добит тек. год.	388	360	475	162
Збир биланса	46.118	49.575	52.583	57.250

Крајем 1931 банчин обртни капитал био је достигао рекордну висину од 66,1 милиона, али је до краја 1933 опет смањен на 46,1 милиона. У току следеће три године долази до знатног новог прилива туђих средстава и Банка наставља с нормалним радом и проширењем пословног волумена. Темпо којим расту поверена средства је углавном раван ономе из година пре кризе. Улози су прошле године порасли за равно 3 милиона динара, и то они на књижице за 2,3 милиона, а улози по текућим рачунима за 700 хиљ. динара. Збир улога крајем 1936 износи 42,2 милиона, од чега отпада 30,2 милиона на оне по књижицама. Разна пасива је прошле године такође порасла за 1,97 милиона, на око 5,6 милиона динара. Иначе, извесно мало повећање имамо и код сопствених средстава, што је последица дотације из добитка за 1935 годину. Укупна сопствена средства износе округло 9 милиона динара.

У активи видимо да је ликвидитет завода знатан. Готовина у благајни, код Народне банке, Поштанске штедионице и код осталих банака крајем 1936 износила је 7 милиона динара, готово једнако као и у претходној години. Одржавање високог ликвидитета постало је у Ческословенској банци већ традицијом. Врло велика је обазривост управе и приликом одобравања нових зајмова. Банка одобрава само зајамчено краткорочне кредите. Иначе, прошле године је банчина кредитна делатност знатно проширена. Крајем 1935 портфељ меница је био 21,58 милиона; у 1936 примљено је у есконт нових меница за 78,27 милиона, а наплаћено је за 76,3 милиона, тако да је стање портфеља до краја 1936 повећано за 2 милиона динара. Исплате по текућим рачунима у току прошле год. износиле су 106,87 милиона; стање дужника је у вези с тиме повећано за 3,7 милиона.

Проширено пословање донело је већи приход и омогућило је Банци да без тешкоћа изврши ликвидацију својих потраживања од земљорадника. Извршени отписи неће имати никакав неповољан утицај на даљи нормални развитак завода. Услед ових отписа је једино прошлогодишњи билансни резултат понешто измењен. Чиста добит је ипак толика да омогућује исплату 6% дивиденде. За потпуни отпис губитка на земљорадничким потраживањима остаје још износ од 327 хиљ. динара. То ће се отписати следећих година, јер управа није хтела да смањује банчине резер-

вне фондове. Напротив, дотацијама из добити они су чак и нешто повећани.

Претседник управног одбора је г. Јарослав Навратил, а чланови су г. г.: Андреј Бобош, инж. Рудолф Јунгман, арх. Лев Калда, Адолф Кралик, Јан М. Лацко, Ђуро Микуш, Вацлав Петр и Флориан Седлачек. У надзорном одбору су господа: Јиндрих Прохаска, д-р Ђирил Абафи, проф. Франта Буриан, Војта Режни, проф. д-р Фрат. Сметанка и Даниел Шох. Директор Ческословенске банке је г. Јосиф Бездичек.

ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ТЕКСТИЛНЕ ТВОРНИЦЕ МАУТНЕР Д. Д., ЉУБЉАНА

Анализирајући биланс Маутнерових фабрика за прет-прошлу годину (бр. 35 од 29 августа 1936), констатовали смо да су оне у првом полугођу 1935 биле сразмерно још доста слабо запослене, док су се прилике у другом полугођу те године знатно поправиле. Због санкција увоз пређе из Италије је био престао, тако да је јаче порасла и тражња за домаћом пређом. У вези с тим и Маутнерове предионице у Литији могле су да потпуно искористе свој капацитет, а знатно боље су биле запослене и ткачнице као и текстилна штампарија у Св. Павлу код Преболда. У току 1936 побољшање се наставило. Предузећу је пошло за руком да знатно повећа своју производњу и продају. Због тога је у 1936 и добитак био већи него у претходној години. Ово повећање послова омогућено је једним делом и порастом куповне снаге сеоског становништва. Иначе, оно нам још једном доказује да се у погледу текстилне индустрије све јаче еманципујемо од иностранства.

Наша текстилна индустрија покрива већ преко 90% потреба народа у готовој памучној роби. И остале гране наше текстилне индустрије показују врло леп напредак. Од коликог је то значаја по нашу народну привреду и наш платни биланс види се из тога, што смо 1935 године само за извоз памука, памучне пређе, памучних тканина и готове робе платили иностранству 2 милијарде 105 милиона динара, а прошле године само 790 милиона. Приход од оплемењивања сировог материјала остаје све више у земљи, чиме се повећава народни доходак и даје зарада нашем радништву. Увоз тканина и готове робе све више отпада, а увоз сировог памука расте. Почео је осетно опадати и увоз памучне пређе, што значи да се наша индустрија све више оспособљава и за израду тог полуфабриката. Најзад, Уредба о откупу памука, која је објављена пред крај прошле године, има за циљ да смањи нашу зависност од иностранства и у погледу памука, који је основна сировина наше помучне индустрије.

Маутнерове фабрике улазе у ред наших највећих текстилних предузећа. Оне су концентрисане у Словеначкој, и то: предионице у Литији, а ткачнице и најмодернија текстилна штампарија у Св. Павлу код Преболда. Поред тога концерну припада још и једна фабрика тепиха. Предузеће је у финансијском погледу одлично фундирано. То нам показује и доња таблица, у којој смо упоредили главне билансне позиције за неколико последњих година.

Рачун изравњања

Активна	1933	1934	1935	1936
	у хиљадама динара			
Уређај фабрике:				
Земљишта	906	946	946	946
Зграде	25.364	28.434	28.841	28.866
Машине	21.744	29.470	29.621	30.107
Уређај	2.632	3.499	3.595	4.158
Текстилна штампарија	—	—	168	—

Инвестиције укупно	50.646	62.349	63.171	64.077
Одбивши фонд аморти.	23.237	26.739	30.239	34.715
Остаје вредн. инвестиц.	27.408	35.611	32.932	29.362
Залихе	28.013	22.249	26.277	26.163
Дужници	10.729	11.129	13.617	14.982
Хартије од вредности	229	229	229	6.688
Благајна	2.243	821	2.462	2.032

Пасива

Главница	20.000	20.000	20.000	20.000
Резервни фондови	7.100	8.450	9.947	9.950
Потпорни раднички фонд	300	300	300	300
Повериоци	39.449	39.569	42.728	44.913
Чиста добит	1.773	1.719	2.542	4.064
Збир биланса	68.622	70.038	75.517	79.227

Збир биланса крајем 1936 године био је 79,2 милиона, тј. за 3,7 милиона већи него у претходној односно за 9,2 милиона већи него у 1934 години. Треба приметити да фонд амортизације није исказан у пасиви, као што је то у многим предузећима уобичајено. Он се код Маутнерових фабрика појављује у активи, у претколони, где се одбија од вредности инвестиција. Тиме се рачунски ништа не мења. Међутим, да је амортизациони фонд исказан у пасиви, видело би се да капитал с којим ради предузеће стварно износи око 114 милиона. Познато је да ми имамо само неколико великих текстилних предузећа која билансирају са преко 100 милиона. У њихов ред морамо убројити, према томе, и Маутнерове текстилне фабрике.

У пасиви видимо да сопствена средства износе скоро 30 милиона, од чега отпада на главницу 20 милиона и на резервне фондове 9,95 милиона. Ако томе додамо још и вредност амортизационог фонда и чисту добит, лако можемо утврдити да укупна сопствена средства у ствари износе 69 милиона динара. Туђа средства су билансирана са мање од 45 милиона. То значи да сопствена средства према туђима стоје као 3 према 2. Као што се види, однос је необично повољан. Врло је повољан и однос између сопствених средстава и инвестиција, јер нам показује да је дугорочна актива финансирана искључиво сопственим средствима. А то је скроз здрава ситуација.

У току 1936 године није било много нових инвестиција. Позиција машина је повећана за 486 хиљада динара, а уређај за 563 хиљаде. Рачун текстилне штампарије, који је крајем 1935 био исказан са 168 хиљада, не јавља се више у билансу. Укупне инвестиције, одбивши фонд амортизације, билансиране су са 29,36 милиона. Без тога одбитка — износе 64,07 милиона, од чега отпада на машине 30,10 милиона, на зграде 28,86 милиона, на уређај 4,16 милиона и на земљишта 946 хиљада динара. У току последње три године исплаћено је за нове инвестиције око 14 милиона динара. То је првенствено у вези с увођењем штампарског одељења. Иначе, сва техничка постројења су најмодернија.

Залихе готове робе и сировина износе 26,16 милиона и остале су у односу на претходну годину готово непромењене. Дужници, који су у 1936 години били достигли 29 милиона, редуцирани су до краја 1933 на 10,7 милиона. После тога они постепено али полако опет расту и крајем 1936 године износе нешто мање од 15 милиона динара. Маутнерове фабрике не дају више робу толико на кредит, као раније. Поновни постепени пораст дужника је последица јаче производње и повећаног обима продаје. У активи имамо још важну промену, и то код хартија од вредности. Од 1930 до краја 1935 оне су биле билансиране

непромењено са 229 хиљада динара, а прошле године су повећане на 6,69 милиона. У билансу се, на жалост, не види колико отпада од ове суме на учешћа, а колико на државне хартије од вредности.

Рачуни губитка и добитка за последње четири године овако изгледају:

Расходи	1933	1934	1935	1936
	у хиљадама динара			
Трошкови	5.514	5.254	5.260	5.438
Камата	4.488	3.800	4.856	4.516
Порези	4.324	3.703	4.874	5.716
Течајне разлике	—	—	2.561	—
Дубиозна потраж.	—	—	175	580
Амортизација	3.309	3.501	3.501	4.476
Чиста добит	1.773	1.719	2.542	4.064
Приходи				
Пренос добити	316	399	344	487
Производња	19.092	18.138	23.189	24.024
Остали приходи	—	—	236	279
Збир прихода	19.408	18.538	23.769	24.790

Бруто-приход производње последњих година готово стално расте, са 15 милиона динара у 1930 на преко 24 милиона у 1936 години. Повећање према претходној години износи 835 хиљада, а према 1934 5,5 милиона. То је последица проширења производње и увођења нових производних грана. Међутим, у томе се свакако огледа и повољан успех рационализације. Трошкови су у 1936, због повећања производње, за 178 хиљада динара већи него у претходној години, али су ипак мањи од оних из 1933. Порези, који су већ у 1935 били за 1,17 милиона већи него у претходној години, прошле године су такође повећани за даљих 840 хиљада динара. Они износе 5,7 милиона, што претставља скоро 24% од укупних прошлогодишњих прихода. У 1936 је и амортизација повећана. Она износи 4,47 милиона према 3,5 милиона у претходној години. То није много, ако се узме у обзир да набавна вредност инвестиција износи преко 64 милиона динара. Иначе, треба подвући да је управи прошле године пошло за руком да нешто редуцира издатке за камату, иако су повериоци у односу на претходну годину у порасту.

Упркос повећаној амортизацији и већим пореским издацима, као и нешто већем отпису дубиозних потраживања, чиста добит је за око 1,5 милиона већа него у 1935 години, иако је бруто приход од производње у 1936 само за 835 хиљада динара већи него у претходној години. То долази у првом реду отуда, што у 1936 години није више било губитака на курсним разликама који су у 1935 били исказани са 2,56 милиона. Чиста добит за 1936 износи 3,57 милиона, а са преносом из претходне године она достиже 4 милиона 64 хиљаде. Она је овако подељена: 200 хиљада резервном фонду, 237 хиљада на име тантијеме, 626 хиљада се преноси на нови рачун, а 3 милиона динара је подељено акционарима на име 15% дивиденде. За 1935 је исплаћена 9% дивиденда, а у току претходне две године дивиденда није дељена. Уместо тога било је дотирано резервном фонду по 1,2 милиона динара годишње.

У управи Југословенских текстилних творница Маутнер д. д., Љубљана, су г. г.: Д-р Ернест Цукер, Максо Антић, Јосип Лукман, д-р Франц Ротенберг, д-р Никола Костренчић, д-р Фран Павлин, д-р Јан Требицки, д-р Цветко Грегорић, Радо Хрибар, Иво Мохорић и Оскар Барт-